

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет транспорту, менеджменту і логістики
Кафедра організації авіаційних перевезень

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

«__» _____ 2019р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

"Стандартизація та сертифікація продукції авіаційного транспорту"

Галузь знань: 27 «Транспорт»
Спеціальність: 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»
Спеціалізація: 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»
Освітньо-професійна програма: «Організація перевезень і управління на транспорті (повітряному)»

Курс – 4   Семестр – 7

Аудиторні заняття   – 51   Диференційований залік – 7 семестр
Самостійна робота   – 54
Усього (годин/кредитів ECTS) – 105/3,5

Індекс НБ-6-275/16-3.1.25

СМЯ НАУ НП 19.01-01-2019

Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
"Стандартизація та сертифікація продукції
авіаційного транспорту"

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 19.01 – 01-2019

Стор. 2 із 6

Навчальну програму дисципліни «Стандартизація та сертифікація продукції авіаційного транспорту» розроблено на основі освітньо-професійної програми, навчального плану №НБ-6-275/16 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр», спеціальності 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» спеціалізації 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» освітньо-професійної програми «Організація перевезень і управління на транспорті (повітряному)» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробила

старший викладач кафедри

організації авіаційних перевезень _____ Волковська Г.Г.

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри спеціальності 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» (спеціалізації 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» освітньо-професійної програми «Організація перевезень і управління на транспорті (повітряному)») - кафедри організації авіаційних перевезень, протокол №__ від «__» _____ 2019 р.

Завідувач кафедри _____

Г. Юн

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФТМЛ, протокол №__ від «__» _____ 2019р.

Голова НМРР _____ І.Шевченко

УЗГОДЖЕНО

Декан ФТМЛ

_____ Ільєнко О.В.

"__" _____ 2019р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація продукції авіаційного транспорту» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз.

Дана навчальна дисципліна є спеціальною дисципліною, яка необхідна для формування фахівців з організації перевезень і управління на транспорті.

Метою викладання дисципліни є опанування науково-теоретичними засадами, методологічними та організаційними положеннями стандартизації і сертифікації продукції авіаційного транспорту.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення основ стандартизації і сертифікації;
- вивчення перспектив розвитку міжнародної стандартизації і сертифікації;
- формування вмінь використовувати нормативно-технічні документи для розв'язання практичних завдань сертифікації продукції та послуг.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- сутність стандартизації та її роль у розвитку національної економіки;
- основні методи стандартизації;
- сутність державної системи стандартизації;
- нормативно-правове забезпечення стандартизації та сертифікації;
- порядок сертифікації продукції (процесів, послуг).

Вміти:

- використовувати нормативно-технічні документи для розв'язання практичних завдань сертифікації продукції та послуг;
- проводити та документально оформлювати результати сертифікації авіаційної продукції, послуг та технологічних процесів.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «**Методологічні і організаційні положення стандартизації та сертифікації в авіаційній галузі**», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Стандартизація та сертифікація продукції авіаційного транспорту» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Авіаційні пасажирські перевезення», «Авіаційні вантажні перевезення» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Техніко-економічні дослідження розвитку транспорту», «Ефективність авіаційних перевезень» та інших.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Методологічні і організаційні положення стандартизації та сертифікації в авіаційній галузі»

Тема 2.1.1. Сутність та зміст стандартизації.

Основні поняття. Мета стандартизації в Україні. Об'єкти стандартизації. Державна політика в області стандартизації. Цілі стандартизації. Орган стандартизації. Нормативні документи зі стандартизації і види стандартів. Особливості застосування нормативних документів і характер їхніх вимог.

Тема 2.1.2. Державна система стандартизації.

Порядок упровадження стандартів. Державний нагляд за дотриманням стандартів. Нормоконтроль технічної документації. Порядок розробки, побудови, викладання й оформлення технічних умов.

Тема 2.1.3. Органи стандартизації в Україні.

Державна служба стандартизації, функціональні обов'язки. Відомча (галузева) служба стандартизації, функції.

Тема 2.1.4. Міжнародна і Європейська діяльність України в області стандартизації.

Перші національні організації зі стандартизації. Міжнародна федерація національних асоціацій зі стандартизації – ISA. Діяльність CEN у напрямку стандартизації систем якості. Міжнародна організація ISO. Напрямки міжнародної діяльності Держспоживстандарт України. Членство України в Європейській організації зі стандартизації CEN і CENELEC, та у Міжнародній організації законодавчої метрології OIML.

Тема 2.1.5. Сутність і зміст сертифікації.

Основні поняття: сертифікація відповідності, випробування, оцінка відповідності, контроль, сертифікація, система сертифікації.

Тема 2.1.6. Державна система сертифікації.

Національний орган з сертифікації. Організаційна структура і види діяльності УкрСЕПРО. Основні функції структурних підрозділів і осіб УкрСЕПРО. Вимоги до органів з сертифікації й випробувальних лабораторій (центрів).

Тема 2.1.7. Атестація виробництва.

Вимоги до нормативних документів на продукцію, що сертифікується. Вимоги до організації контролю за виготовленням і випуском продукції. Порядок атестації виробництва і технічний нагляд за ним.

Тема 2.1.8. Порядок сертифікації продукції (процесів, послуг).

Загальні правила проведення сертифікації. Особливості сертифікації харчової продукції і продовольчої сировини. Порядок проведення робіт із сертифікації продукції. Сертифікація послуг. Сертифікація продукції іноземного виробництва. Міжнародна сертифікація харчових продуктів. Штрихове кодування.

Тема 2.1.9. Нормативно-правові засади стандартизації та сертифікації в авіації.

Концепції стандартів серій ISO 9000 та AS/EN/JISQ 9100. Мета серії стандартів ISO 9000. Основні стандарти серії 9000.

Тема 2.1.10. Вітчизняна законодавча база стандартизації та сертифікації в авіації.

Вітчизняна законодавча база стандартизації та сертифікації в авіації побудована на основі вимог національного повітряного законодавства, міжнародних стандартів Міжнародної організації ЦА (ІКАО) та Міжнародної організації зі стандартизації (ISO), Міжнародної асоціації повітряного транспорту (ІАТА), Міжнародної авіакосмічної групи з якості (ІАQG), а також з урахуванням вимог Європейського агентства з безпеки польотів (ЕАСА).

Документи зі стандартизації та сертифікації у вітчизняній авіаційній галузі.

Тема 2.1.11. Міжнародна законодавча база стандартизації та сертифікації в авіації.

Стандарти AS 9100, AS 9110, AS 9120: переваги, методи та вимоги до впровадження. Функціонування SAE International як постачальника стандартів для авіаційно-космічної галузі.

Тема 2.1.12. Особливості сертифікації аеродромів.

Правила сертифікації цивільних аеродромів України. Процедура проведення сертифікації та державний нагляд за діяльністю експлуатантів аеродромів. Відповідальність експлуатанта аеродрому. Процедура сертифікації аеродромів. Контроль за аеродромами.

Тема 2.1.13. Загальні засади сертифікації аеропорту.

Правила сертифікації аеропортів. Організація державної системи сертифікації аеропортів. Види аеропортової діяльності, що підлягають сертифікації. Обов'язки заявника та власника сертифіката. Етапи сертифікації.

Тема 2.1.14. Порядок сертифікації експлуатантів.

Правила сертифікації експлуатантів. Організація державної системи сертифікації. Процедура сертифікації експлуатанта. Вимоги до експлуатанта. Вимоги до льотної служби. Вимоги до забезпечення ТО. Програма з підготовки персоналу. Вимоги до експлуатанта, який виконує міжнародні польоти. Вимоги до ПС.

Тема 2.1.15. Особливості сертифікації авіаційної техніки.

Система сертифікації авіаційної техніки. Правила сертифікації виробництва авіаційної техніки. Правила сертифікації типу авіаційної техніки. Правила сертифікації екземпляра державного повітряного судна України.

Тема 2.1.16. Організація сертифікації авіаційних об'єктів та послуг.

Об'єкти сертифікації в авіації. Сертифікація організацій з управління підтриманням льотної придатності. Сертифікація служб авіаційної безпеки. Сертифікація навчальних закладів цивільної авіації з підготовки персоналу.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Шаповал М. І. Основи стандартизації і сертифікації: Підручник. — К., 2000.

3.1.2. Мережко Н. В. Сертифікація товарів і послуг: Підручник. — К.: Вид-во КНТЕУ, 2002.

3.1.3. Конвенция о международной гражданской авиации (Doc 7300/9) – 9-е изд. – ICAO, 2006. – 51 с.

3.1.4. Кириченко Л. С., Мережко Н. В. Основи стандартизації, метрології, управління якістю: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНТЕУ, 2001.

3.1.5. Лобанов Л., Ігнат'єв В. Гармонізація національних стандартів України з міжнародними та європейськими стандартами в галузі зварювання і споріднених процесів // Стандартизація, сертифікація, якість. — 1999. — № 1. — С. 23–25.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. AS/EN/ISO 9100:2016 Системи управління якістю організацій авіаційної, космічної та оборонної галузей промисловості.

3.2.2. AS/EN/ISO 9101 Системи управління якістю. Вимоги до аудиту в авіаційній, космічній та оборонній галузях.

3.2.3. Нормативно-правові акти України з питань правового регулювання в галузі цивільної авіації/ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.avia.gov.ua/documents/Normativno-pravova-baza/perelik-aktiv/23687>.

3.2.4. Правила сертифікації аеропортів, затверджені наказом Державіаслужби від 13.06.2006 р. № 407.

3.2.5. Правила сертифікації цивільних аеродромів України, затверджені наказом Державіаслужби від 25.10.05 р. № 796.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				